

dbx goRack

Stejně jako světoznámé značky v oblasti audia a ozvučování techniky, jako je AKG, JBL, Soundcraft a jiné, tak i americká firma dbx v současné době spadá pod společnost Harman. Firma dbx, založená v roce 1971, se hned v počátcích proslavila hlavně systémy dolby, sloužícími k potlačení šumu magnetofonových pásek. Každému zvukaři se určitě vybaví jejich legendární kompresor dbx 160 nebo vícepásmové grafické ekvalizéry dbx 2231, které v nedávných dobách obsahoval skoro každý efektový rack. Firma se zabývá i výrobou pre-ampů a studiovou technikou. V neposlední řadě to jsou procesory pro řízení zvuku v reproduktorových soustavách pod názvem DriveRack. Poslední novinku této firmy, goRack, si blíže představíme.

Na první pohled vidíme, že goRack nemá rackovou velikost, je to normální malá „krabička“. Vlastně nejmenší a nejjednodušší speaker management mezi rodinou DriveRacků. A o co se vlastně jedná? Můžeme si představit rack, který obsahuje stereofonní anti-feedback (redukcii zpětné vazby), kompresor, basový exciter (přidání subharmonického pásma) a 31pásmový ekvalizér (16 pevných nastavení). Crossover v něm, bohužel, nenajdeme. goRack má pouhé dva výstupy.

Řekneme si, k čemu to ale bude? goRack má tři možnosti routingu, které je možno zvolit hned prvním tlačítkem zleva (Mute, Mode). Krátkým stiskem se tlačítko rozsvítí červeně a přejde do režimu Mute. Přidržením necelé jedné sekundy LED dioda bliká červeně a otočným ovladačem (Volume, Edit) nastavíme jednu ze tří možností routingu.

V případě nastavení 1 se nám goRack změní v malý monofonní čtyřvstupový mix, kde jako vstupy jsou dva nezávislé combo XLR, které je možno přepnout na linkovou nebo mikrofonní úroveň. Tyto dva vstupy lze nezávisle ovládat dvěma malými otočnými ovladači na pravé straně. Nad každým z nich je tříbarevná (zelená, oranžová, červená) LED dioda, indikující sílu vstupního signálu, což nám umožní nastavení bez přebuzení (LED problikává červeně). Vedle XLR se nachází stereofonní 3,5mm jack aux input, pro připojení dalších zařízení (CD přehrávač, MP3, klávesy). Výstup je mono na obou XLR výstupech. Toto nastavení mohou použít dvou až tříčlenné „samohrajkové“ soubory používající přednahrané nebo MIDI hudební základy, do kterých lze zpívat a doprovázet se třeba na kytaru.

Nastavením na 2 se goRack přepne do modu stereo a máme vlastně dva XLR vstupy (levý a pravý) a dva XLR výstupy (levý a pravý). Samozřejmě můžeme použít i stereo aux input. Krabičku takto lze připojit například mezi mixážní pult a reprosoustavu. Nesmíme ale zapomenout přepnout vstupy na linkovou úroveň. I v tomto modu máme k dispozici již čtyři zmíněné stereofonní procesory. Posledním přepnutím do modu 3 získáme

něco jako kombinaci prvního a druhého modu, takže opět dva nezávislé mono vstupy, procházející přes feedback a kompresor. Zároveň je možné použít stereo vstup aux input, který se nechá obohatit o subbasovou složku. Kombinace dvou vstupů a stereo aux lze ještě prohnat ekvalizérem. Výstup je stereofonní. Tento poslední mod je pro malé skupiny asi ještě vhodnější než mod 1, jak jsem psal, jelikož hudební základ bude ve finále přehráván stereo.

TECHNICKÁ SPECIFIKACE

VSTUP	2x combo XLR symetrický, přepínatelná úroveň mic/line
AUX VSTUP	1x 3,5 mm stereo jack
VÝSTUP	2x XLR symetrický
KVALITA PŘEVODNÍKŮ	24 bitů/48 kHz
INTERNÍ PROCESOVÁNÍ	32bitové
NAPÁJENÍ	9V adaptér (součást balení)
SPOTŘEBA	4,5 W (500 mA)
HMOTNOST	0,54 kg
ROZMĚRY	154,9 x 104,1 x 42,9 mm

LADISLAV DOUSEK

Hudebník a zvukař. Studoval elektrotechniku na SdU a později bčil na Konzervatoři Jaroslava Ježka. V současné době také učitel ZUŠ Koutřim.

Dostáváme se k popisu čtyř procesorů, které goRack obsahuje. Druhé tlačítko zleva aktivuje anti-feedback (redukcii zpětné vazby). Ovládání je opět velice jednoduché. Tlačítko přidržíme (LED dioda bliká) a ovladačem zvolíme jednu ze tří možností. 1 (Music), vhodnou pro živé hraní, nabízející nejvyšší úroveň zvukové kvality. 2 jako zlatá střední cesta. Kdo neví, jaký mod nastavit, je doporučeno použít tento, zabírající nepatrně rychleji než mod 1. Poslední, mod 3 je určen pro mluvené slovo. Filtry jsou zde širší než v modu 1 a 2 a více ovlivňují celkový zvuk.

Prostřední tlačítko aktivuje kompresor, jehož konstrukce vychází z legendárního dbx 163 ze sedmdesátých let a má stejně jako jeho analogový předchůdce pouze jeden ovladač. Firma zde vsadila na opravdu jednoduché ovládání.

Přidržením tlačítka se dostaneme do nastavení kompresoru a otočným ovladačem (volume edit) nastavíme, kdy nám bude kompresor zabírat (treshold). Časy náběhu a doběhu zde nenajdeme. Křivka komprese je nastavena jako OverEasy (měkké koleno) s poměrem (ratio) 1 : nekonečno. Takže vlastně limitér. Make-up nastaven automaticky. Čím větší hodnota treshold (1-99), tím silnější signál na výstupu. Opravdu velice jednoduché.

Tlačítkem Sub Synth aktivujeme procesor, který do basového spektra přidává ještě subharmonické. Přidržením tlačítka se opět dostaneme do nastavení a ovladačem tyto frekvence v rozmezí 1-99 přidáme nebo ubereme.

Jako poslední páté v řadě je tlačítko pro aktivaci ekvalizéru. Přidržením se opět dostaneme do nastavení a na výběr zde máme z šestnácti přednastavených presetů, obsahujících různé ekvalizační křivky. Bohužel bez manuálu nepoznáme jaké.

Praktický test

Než se dostanu k samotnému zvukovému testu, jen se zmíním, že goRack je opravdu krásně profesionálně zabalen. Velice mě potěšil napájecí zdroj, umožňující svým rozsahem 100-240 V a pěti příloženými, do adaptéru lehce nasunutelnými redukcemi,

provoz procesoru snad po celém světě.

Jako vlajkovou loď goRack bych označil anti-feedback, který se nechá použít na spoustu aplikací, kde je problém se zpětnou vazbou. Při zkoušce kapely, kdy máme nazvučené čtyři mikrofony, zpětná vazba občas zazlobí, což lze samozřejmě vyřešit stáhnutím jednotlivých úrovní. Teď mi opravdu stačilo jen mezi mix a rebox vložit goRack a po asi vteřinovém „nahouknutí“ bylo po problému. Zkoušel jsem i různé dlouhé tóny basy, kytary, houslí, zda náhodou anti-feedback tyto nevyhodnotí jako zpětnou vazbu a tón nestáhne, což jsem kdysi zažil u nejménovaného a velice používaného procesoru. Vše fungovalo, jak má. Až při odložení kytary do stojanu se při větším nabuzení PA rozhoukal. Anti-feedback to správně vyhodnotil a problematickou frekvenci potlačil během pár vteřin. Jinak anti-feedback opravdu zvuk nijak neodegraduje. Mezi jednotlivými mody 1-3 jsem žádný znatelný rozdíl nezaznamenal. Vše jsem testoval při doporučeném modu 2.

Kompresor zabírá opravdu pěkně, zkoušeno na zpěvu, base a akustické kytáře. Myslím, že není vhodné překračovat hodnotu 50, kde už se kompresor mění v efekt a je hodně slyšet. Zpěv nebo mluvené slovo se při použití kompresoru krásně zdůrazní a pročistí, což se projeví náklonností ke zpětné vazbě, kterou aktivací anti-feedbacku hned potlačíme. Velice jednoduché. Stačí jeden stisk, žádné složité nastavování a je hotovo.

Jak jsem se již zmínil, tlačítkem Sub Synth přidáme do basové složky ještě subharmonické. Poměr mezi přímým zvukem a subharmonickými nastavíme opět otočným ovladačem v rozmezí 1-99. Na kytáře to připodobní k oktávové děličce s tím rozdílem, že spodní oktáva se přidává až od struny g. Struny h a e¹ beze změny. Takto to však asi nikdo používat nebude. Sub synth zkrátka zhuťuje basové zvuky, jako je bass drum (kopák) a basa. Ostatní kmitočtové spektrum projde beze změny.

K nastavení ekvalizéru je třeba vytisknout manuál, neboť není součástí balení. V něm uvidíme všech šestnáct křivek nastavení. Já

osobně si tedy hned nepamatuji, co je například nastavení 16 nebo 5. Jelikož ekvalizér používám většinou k ubírání problematických frekvencí, tak jsem si zapamatoval, že nastavení 11 ubere 300 Hz a nastavení 13 500 Hz. Ale každý si asi své dvě nebo tři nastavení najde a číslo zapamatuje.

Závěr

Jak jsem již v úvodu psal, goRack mohou využít malé hudební soubory nebo Djové jako mix. Dokážu si ho představit i jako pomocníka při ozvučování různých besed a konferencí, kde při použití více mikrofonů vzniká problém se zpětnou vazbou a zvukař musí být neustále ve střehu. Zde opravdu stačí aktivovat anti-feedback, nastavit kompresor tak, aby i slabší hlasy byly zřetelné, z „křiklounů“ nebolely uši :-)) a můžeme od mixu odejít bez obavy, že se nám PA rozhouká.

Jelikož je goRack prezentován jako speaker management, postrádám zde crossover a možnost připojení alespoň jednoho subbasu, využitelnějšího než např. sub-synth. Použití tohoto procesoru by se každopádně rozšířilo.

info

dbx goRack je procesor pro řízení zvuku v reproduktorových soustavách. Ve své výbavě zahrnuje stereofonní anti-feedback, kompresor, basový exciter a 31 pásmový ekvalizér. Cena je 2830 Kč.

plus

anti-feedback
kompresor

mínus

absence crossoveru
v balení není manuál (pouze takzvaný rychlý, kde nejsou křivky nastavení ekvalizéru)
pevné nastavení ekvalizéru

MUZIKUS

DALI JSME... MADY

DJANE

EDDY
kytaroví
velikáni

OLDŘICH
BAJER

Bylo-li by libo
harfu či niněru?

GARY
WILLIS

Markneukirchenské
basové hlavolamy

KYTAROVÉ
INSPIRACE

walking bass
na kytáře

10
DESEK
ONDŘEJE
ŠKOCHA

Peter

TAGTGREN

deathmetal a industriální
elektrometal

UTA HEREŠ
JAY LEONHART
CAMILLE GAINER JONES

test

03

ROČNÍK XXVI
BŘEZEN 2016
66 Kč • 3,29 €
WWW.MUZIKUS.CZ

AKAI ADVANCE • POWER BRAKE WIDARA • SIB CUDA • DBX GORACK • GUITARSYSTEMS • HOTONE HARMONY • ROCKBASS ALIEN STANDARD 4 VINATGE SUNBURST
SOURCE AUDIO HOT HAND USB • TASCAM US-20X20 • TECH 21 VT BASS 500 5 BOXY 8112-VT • J. ROCKETT AUDIO DESIGN THE DUDE • SOUNDCRAFT SIGNATURE 10
PEAVEY 6505 A BOX 6505 412 SLANT • WI DIGITAL SYSTEM AUDIOLINK PRO